

รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาล

สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน*

THE STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION MODEL OF NURSING EDUCATION INSTITUTIONS UNDER RAJABHAT UNIVERSITIES IN THE UPPER NORTHERN REGION

ประวีดา คำแดง, ธนัต บุญชัย*, ประพันธ์ ธรรมไชย, ถาวร ล่อกา

Praveeda Kamdaeng, Thanat Boonchai*, Prapan Thumachai, Thaworn Lorga

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เชียงใหม่ ประเทศไทย

Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai, Thailand

*Corresponding author E-mail: thanat2512@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังที่ควรจะเป็น สร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือ และประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประชากร คือ ผู้บริหาร คณาจารย์ประจำ และนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 569 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งชั้นตามสัดส่วนขนาดประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 230 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 แห่ง เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึก เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.67); ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.59) องค์ประกอบหลักในการบริหารงานกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การวางแผน การจัดการ การนำ และการควบคุม รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย ระบบและกลไก แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จ และคู่มือการใช้รูปแบบประกอบด้วยเนื้อหา 5 บท ได้แก่ คำชี้แจง บทนำ หลักการ และเหตุผล เนื้อหา แนวทางการใช้รูปแบบ และอ้างอิง และผลการประเมินรูปแบบและคู่มือ โดยภาพรวมทุกรายการมีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.39); ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.36); ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.39); ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.36) ตามลำดับ โดยภาพรวมทุกรายการมีความถูกต้อง และความเหมาะสม

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, กิจกรรมนักศึกษา, สถาบันการศึกษาพยาบาล, มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน

Abstract

This research aimed to study the current conditions and ideal expectations of student affairs administration, develop and validate a student affairs administration model and its implementation manual, and evaluate the effectiveness of the model and manual for nursing education institutions under Rajabhat Universities in the upper northern region of Thailand. A mixed-methods approach was employed. The population consisted of 569 administrators, full-time faculty members, and students from these institutions in the academic year 2024. A stratified proportional sampling method was used to select 230 participants. Key informants included experts from three nursing institutions with good practices in student affairs administration, selected through purposive sampling. The research instruments comprised questionnaires, interviews, and record forms. Data collection methods involved surveys, interviews, and focus group discussions. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings indicated that both the current conditions and ideal expectations for student affairs administration were rated at a high level ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.67); ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.59). The essential components for effective student affairs administration include planning, organizing, leading, and controlling. The developed student affairs administration model consists of five main components: principles, objectives, systems and mechanisms, evaluation guidelines, and success conditions. The implementation manual contained five sections: instructions, introduction, principles and rationale, content and usage guidelines, and references. The evaluation of the model and manual showed that all items were rated at the highest level for feasibility and usefulness ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.39); ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.36); ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.39); ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.36) respectively, confirming their accuracy and appropriateness for nursing education institutions.

Keywords: Administrative Model, Student Affairs, Nursing Education Institution, Rajabhat Universities in The Upper Northern Region

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโลกที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของปัญหาสุขภาพจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังส่งผลให้อุปสงค์ต่อการบริการด้านสุขภาพเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาพยาบาลวิชาชีพที่คณะรัฐมนตรีได้ประกาศให้เป็นสาขาขาดแคลน ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535 ปัจจุบันอัตราส่วนของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ป่วย คือ 1 ต่อ 353 (กระทรวงสาธารณสุข, 2565) กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นสถาบัน

อุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นจึงได้จัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพยาบาล ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ดำเนินการเปิดคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 20 แห่ง โดยเป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง และอุตรดิตถ์ (สภาการพยาบาล, 2567ก); (สภาการพยาบาล, 2567ข); (สภาการพยาบาล, 2567ค)

คุณภาพการศึกษาสะท้อนจากคุณภาพบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตามความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต โดยจากการสอบถามข้อมูลบัณฑิตพยาบาลจากผู้บัณฑิตในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนบางส่วนนั้น พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่ควรปรับปรุงและคุณลักษณะที่คาดหวังเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานเป็นทักษะคนและทักษะทางสังคม เช่น การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน การมีน้ำใจกับเพื่อนร่วมงาน บุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความขยันอดทน มุ่งมั่นตั้งใจทำงาน การมีทัศนคติที่ดีในการทำงานและองค์กร คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เป็นต้น การสะท้อนถึงความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตดังกล่าวทำให้เห็นว่าทักษะชีวิตมีส่วนสำคัญอย่างมากในการทำงาน เพราะการทำงานในปัจจุบันไม่ต้องการเพียงคนเก่งด้านวิชาการเพียงด้านเดียว แต่ต้องการผู้ที่มีความพร้อมทั้งความรู้และทักษะเชิงวิชาชีพ

งานกิจการนักศึกษา คือ กระบวนการทางการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาได้จัดขึ้นเพื่อบริการแก่นักศึกษาให้มีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนและพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทุกด้าน (รมย์รัมภา ญัฐธัญอดิรุจ, 2561) โดยการพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นคนเก่งทั้งงานและเก่งทั้งคนจะต้องอาศัยบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เชื่อมกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดผลลัพธ์คุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลตามขอบเขตของวิชาชีพได้อย่างปลอดภัย มีความรับผิดชอบ เป็นผู้ร่วมงานที่มีประสิทธิภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและงานอย่างต่อเนื่อง เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะวิชาคนและทักษะทางสังคม (Soft Skill) ที่บูรณาการเข้ากับทักษะวิชาชีพ (Hard Skill) ซึ่งงานบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลแม้จะเป็นส่วนสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแต่ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน

การบริหารงานกิจการนักศึกษาอาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่สร้างประสิทธิภาพให้กับองค์กร ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) เพื่อกำหนดทิศทางและนโยบาย การจัดองค์การ (Organizing) เพื่อบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสม การนำ (Leading) เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจและภาวะผู้นำ และการควบคุม (Controlling) เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Drucker, P. F., 1967); (Daft, R. L. & Marcic, D., 2022) ในบริบทของสถาบันการศึกษาพยาบาล งานกิจการนักศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการประกอบวิชาชีพ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยผลการวิจัยของ โกวิทย์ แสนพงษ์ และวิเชียร รุ้อยินยง ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้อง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ งานบริการและสวัสดิการ งานกิจกรรม งานพัฒนาและวินัย และงานบริหารจัดการองค์กร (โกวิทย์ แสนพงษ์ และวิเชียร รุ้อยินยง, 2561) สอดคล้องกับการศึกษาของ รมย์รัมภา ญัฐธัญอดิรุจ ที่พบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดระบบประสานงาน การส่งเสริม

กิจกรรมพัฒนานักศึกษา และการจัดบริการช่วยเหลือนักศึกษาอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ (รมย์รัมภา ญัฐธัญอดิรุจ, 2561) อย่างไรก็ตามจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ยังไม่มีการศึกษาเฉพาะเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาพยาบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีบริบทเฉพาะและต้องการแนวทางการบริหารที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสถาบัน

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพคาดหวังของการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลฯ สร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลฯ และประเมินรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่และเพื่อเป็นแนวทางให้กับสถาบันการศึกษาพยาบาลอื่นในการนำรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันอย่างเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน
3. เพื่อประเมินรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็น ประชากรกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ประจำ และนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 569 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของ Krejcie, R. V. & Morgan, E. W. รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน (Krejcie, R. V. & Morgan, E. W., 1970) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามสัดส่วนขนาดประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ตรวจสอบความชัดเจนของการใช้ภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและอดีตผู้บริหารสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 3 คน ผู้บริหารสังกัดสถาบัน การศึกษาพยาบาล จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลสถาบันการศึกษาพยาบาล จำนวน 1 คน ได้ค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 โดยเป็นข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด จำนวน 50 ข้อ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร จำนวน 2 คน อาจารย์ จำนวน 4 คน และนักศึกษา 24 คน รวมทั้งหมด 30 คน ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97

ขั้นตอนย่อยที่ 2 สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ได้รับการรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์จากสภาการพยาบาล เป็นระยะเวลา 4 ปีการศึกษาขึ้นไป (จากสูงสุด 5 ปี) และมีการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่ดี โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Form)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1 การยกร่างรูปแบบ และคู่มือ นำผลการศึกษาที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมาเป็นข้อมูลในการยกร่างรูปแบบ และคู่มือ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย

ขั้นตอนย่อยที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบ และคู่มือ โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 คน มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ได้แก่ เป็นผู้บริหารหรืออดีตผู้บริหาร หรือผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และมีประสบการณ์ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 4 ปี ประกอบด้วยรองคณบดีหรือผู้ช่วยคณบดี จำนวน 3 คน อธิการบดีหรืออดีตผู้ช่วยคณบดี จำนวน 2 คน และหัวหน้ากลุ่มงานกิจการนักศึกษาหรือรองผู้อำนวยการด้านกิจการนักศึกษา จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แนวคำถามการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 2) (ร่าง) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน และ 3) แบบตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบ และคู่มือ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบ และคู่มือ เพื่อประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษา

พยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และคู่มือ ซึ่งมีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำรูปแบบและคู่มือที่ผ่านการตรวจสอบจากขั้นตอนที่ 2 มาออกแบบประเมินให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม การใช้ภาษา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แล้วปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน พบว่า ผู้บริหาร คณาจารย์ประจำ และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.67); ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 และ 2) ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบัน การศึกษาพยาบาลที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ทั้ง 3 แห่ง ครอบคลุมทั้ง 4 ประเด็น ได้แก่ การวางแผน การจัดการ การนำ และการควบคุม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน

(n = 230)

ด้าน	ระดับความคิดเห็น					
	สภาพปัจจุบัน			ความคาดหวังที่ควรจะเป็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การวางแผน	4.24	0.69	มาก	4.44	0.63	มาก
2. การจัดการ	4.28	0.68	มาก	4.46	0.60	มาก
3. การนำ	4.31	0.78	มาก	4.51	0.65	มากที่สุด
4. การควบคุม	4.34	0.70	มาก	4.50	0.62	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.29	0.67	มาก	4.47	0.59	มาก

การสร้างและตรวจสอบรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบัน การศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ 1) รูปแบบการบริหารงาน กิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย ระบบและกลไก แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จ 2) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยเนื้อหา 5 บท ได้แก่ คำชี้แจง บทนำ หลักการ และเหตุผล เนื้อหา แนวทางการใช้ รูปแบบ และอ้างอิง และ 3) ผลการตรวจสอบรูปแบบ และคู่มือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบ ความ ถูกต้อง และความเหมาะสม พบว่า หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบและกลไก แนวทางการประเมิน และเงื่อนไข ความสำเร็จของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคเหนือตอนบนมีความถูกต้อง และความเหมาะสม ร้อยละ 100 และผลการตรวจสอบความถูกต้อง และความ เหมาะสม ของคู่มือการใช้รูปแบบ พบว่า คำชี้แจง บทนำ หลักการ และเหตุผล เนื้อหา แนวทางการใช้รูปแบบ และอ้างอิง มีความถูกต้อง และความเหมาะสม ร้อยละ 100

การประเมินรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ผู้บริหาร คณาจารย์ประจำ และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.39); ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.36) ตามลำดับ รายละเอียด ดังตารางที่ 2 และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์ของคู่มือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.39); ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.36) ตามลำดับ รายละเอียด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความ เป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคเหนือตอนบน

(n = 40)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					
	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักการ	4.60	0.50	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
2. จุดมุ่งหมาย	4.72	0.45	มากที่สุด	4.75	0.44	มากที่สุด
3. ระบบและกลไก	4.62	0.49	มากที่สุด	4.72	0.45	มากที่สุด
4. แนวทางการประเมิน	4.68	0.47	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.65	0.48	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด
รวม	4.66	0.39	มากที่สุด	4.78	0.36	มากที่สุด

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน

(n = 40)

รายการ	ระดับความคิดเห็น					
	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. คำชี้แจง	4.70	0.46	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด
2. บทนำ หลักการและเหตุผล	4.70	0.46	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
3. เนื้อหา	4.60	0.50	มากที่สุด	4.72	0.45	มากที่สุด
4. แนวทางการใช้รูปแบบ	4.68	0.47	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
5. อ้างอิง	4.75	0.44	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.68	0.39	มากที่สุด	4.76	0.36	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ได้แก่ 1) สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินการของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่เป็นไปตามแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสถาบันการศึกษามีการจัดระบบการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐานตามข้อกำหนดของสภาวิชาชีพพยาบาล มีการกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่ชัดเจนรวมทั้งการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา อร่ามพงษ์พันธ์ ที่ระบุว่า นโยบายการบริหารกิจการนักศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารและผู้บริหารปฏิบัติงาน กิจการนักศึกษา และคณะกรรมการบริหารงานกิจการนักศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงานกิจการนักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สุจิตรา อร่ามพงษ์พันธ์, 2564) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ มิตร ทองกาบ ที่ระบุว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมด้านการวางแผน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน จัดทำแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน (มิตร ทองกาบ, 2558) สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการนำซึ่งได้รับความคาดหวังมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร คณาจารย์ประจำ และนักศึกษาให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้นำในการขับเคลื่อนการบริหารงานกิจการนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรวิศ เพชรภูมิภัทร และคณะ ที่ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา (สรวิศ เพชรภูมิภัทร และคณะ, 2565) นอกจากนี้ การควบคุมยังเป็นอีกด้านที่มีความคาดหวังมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงความต้องการในการปรับปรุงด้านการควบคุมและการประเมินผลให้มี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ 2) แนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาล พบว่า การวางแผนที่ดีเป็นหัวใจสำคัญในการกำหนดทิศทางการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยเฉพาะการมีแผนพัฒนานักศึกษาที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ของสถาบัน การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดทำแผนสอดคล้องกับ อีริสทรี ศรีขวัญแก้ว และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล ที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า สถานศึกษาควรมีการวางแผนการดำเนินงาน ประชุมชี้แจงประเมินผลการปฏิบัติงานและหาข้อสรุปร่วมกัน (อีริสทรี ศรีขวัญแก้ว และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล, 2567) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ผดุงศักดิ์ ระภาณุสิทธิ์ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ ที่ระบุแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาว่า ต้องมีการวางแผนและปรับปรุงแก้ไขที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง กำหนดหน้าที่รับผิดชอบทุกฝ่าย รวมทั้งมีการติดตามประเมินผล และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม (ผดุงศักดิ์ ระภาณุสิทธิ์ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2566)

การสร้างและตรวจสอบรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน อภิปรายผลได้ว่า 1) รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย ระบบและกลไก แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จ สะท้อนถึงความจำเป็นในการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลในปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพ ความคาดหวังของสังคม และพฤติกรรมของผู้เรียนยุคใหม่ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ NASPA ที่เน้นการออกแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่ยืดหยุ่นและคำนึงถึงผู้ใช้ที่หลากหลายเพื่อการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการปรับตัวในยุคที่สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (NASPA, 2022) และในด้านจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นเพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน พัฒนานักศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน และส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถาบันนั้น สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาอย่างรอบด้านและเป็นองค์รวม ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับด้านการเรียนรู้เชิงวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต การมีบุคลิกภาพที่ดี การทำงานเป็นทีม และการส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถาบัน เพื่อให้นักศึกษาเติบโตเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมในทุกด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุจิตรา อร่ามพงษ์พันธ์ ที่ได้นำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่สำคัญ เพื่อให้เกิดการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ ความสามารถในการปฏิบัติงานจริง ทักษะชีวิต และการสร้างอัตลักษณ์เฉพาะของสถาบัน (สุจิตรา อร่ามพงษ์พันธ์, 2564) นอกจากนี้ ด้านแนวทางการประเมิน พบว่า รูปแบบดังกล่าวมีแนวทางการประเมินที่ครอบคลุมทุกด้านสำคัญ สะท้อนให้เห็นถึงการมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ที่ช่วยให้สถาบันมีข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตรและการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและองค์การภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Henning, G. W. & Roberts, D. M. ที่กล่าวถึงแนวทางการประเมินผลที่สอดคล้องกับความคาดหวังของนักศึกษาและผู้ใช้บัณฑิตในงานกิจการนักศึกษา โดยสนับสนุนการสร้างระบบประเมินผลที่ครอบคลุมทุกด้านและมุ่งตอบสนองความต้องการของนักศึกษามีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพบัณฑิต และสร้างความพึงพอใจของนักศึกษาในระบบการศึกษา (Henning, G. W. &

Roberts, D. M., 2023) 2) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยเนื้อหา 5 บท ได้แก่ 1) คำชี้แจง 2) บทนำ หลักการ และเหตุผล 3) เนื้อหา 4) แนวทางการใช้รูปแบบ และ 5) อ้างอิง ช่วยสร้างความชัดเจนและความเข้าใจให้บุคลากรและนักศึกษาในการนำไปประยุกต์ใช้รูปแบบอย่างเกิดประสิทธิภาพ โดยการจัดทำคู่มือจะช่วยให้ผู้ใช้เข้าใจถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Levy, J. et al., Renfro, J. L. ที่ชี้ว่าคู่มือที่มีรายละเอียดชัดเจนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างกรอบการทำงานที่ทุกคนในองค์กรเข้าใจตรงกัน (Levy, J. et al., 2018); (Renfro, J. L., 2024) การที่บุคลากรมีความเข้าใจที่ชัดเจนในบทบาทและหน้าที่จากคู่มือดังกล่าวช่วยลดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการงานได้ดีขึ้น (Ikpur, E. O., 2023); (Henning, G. W. & Roberts, D. M., 2023) นอกจากนี้ การอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ยังเป็นอีกองค์ประกอบที่สำคัญในคู่มือ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการปฏิบัติงานในองค์กร (Bentrim, E. et al., 2023) และ 3) ผลการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน พบว่ารูปแบบและคู่มือมีความถูกต้องและความเหมาะสมร้อยละ 100 สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาและการออกแบบสอดคล้องกับแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน สอดคล้องกับการศึกษาของ Phonthanukithaworn, C. et al. ระบุว่า การประเมินความถูกต้องช่วยสร้างความมั่นใจกับผู้ใช้ในการนำไปปฏิบัติจริง (Phonthanukithaworn, C. et al., 2022) นอกจากนี้ Vitonmetha, M. et al. ยังพบว่า การใช้คู่มือและการมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนช่วยสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงาน (Vitonmetha, M. et al., 2019) ทั้งนี้ ผลการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาคู่มือที่ครอบคลุมและเป็นมาตรฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาศักยภาพและการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน

การประเมินรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ผู้บริหาร คณาจารย์ประจำ และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ Runkai, Z. et al. ที่ระบุว่า การออกแบบระบบงานกิจการนักศึกษาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน อำนวยความสะดวกในการประมวลผลกิจการนักศึกษา และสนับสนุนการศึกษาแบบองค์รวม โดยคู่มือที่ออกแบบอย่างเป็นระบบจะช่วยเพิ่มความมั่นใจของผู้ใช้และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Runkai, Z. et al., 2020) เช่นเดียวกับการศึกษาของ Cao, Z. & Siththada, T. ที่พบว่า การประเมินผลการดำเนินงานของกิจการนักศึกษาอย่างเป็นระบบช่วยให้บุคลากรเข้าใจบทบาทของตนเองได้ดีขึ้น (Cao, Z. & Siththada, T., 2024)

องค์ความรู้ใหม่

ผลจากการวิจัยเรื่องนี้ ได้พบองค์ความรู้ใหม่ ได้แก่ รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย

1. หลักการ คือ การบริหารงานกิจการนักศึกษาที่สร้างประสิทธิภาพให้องค์กร

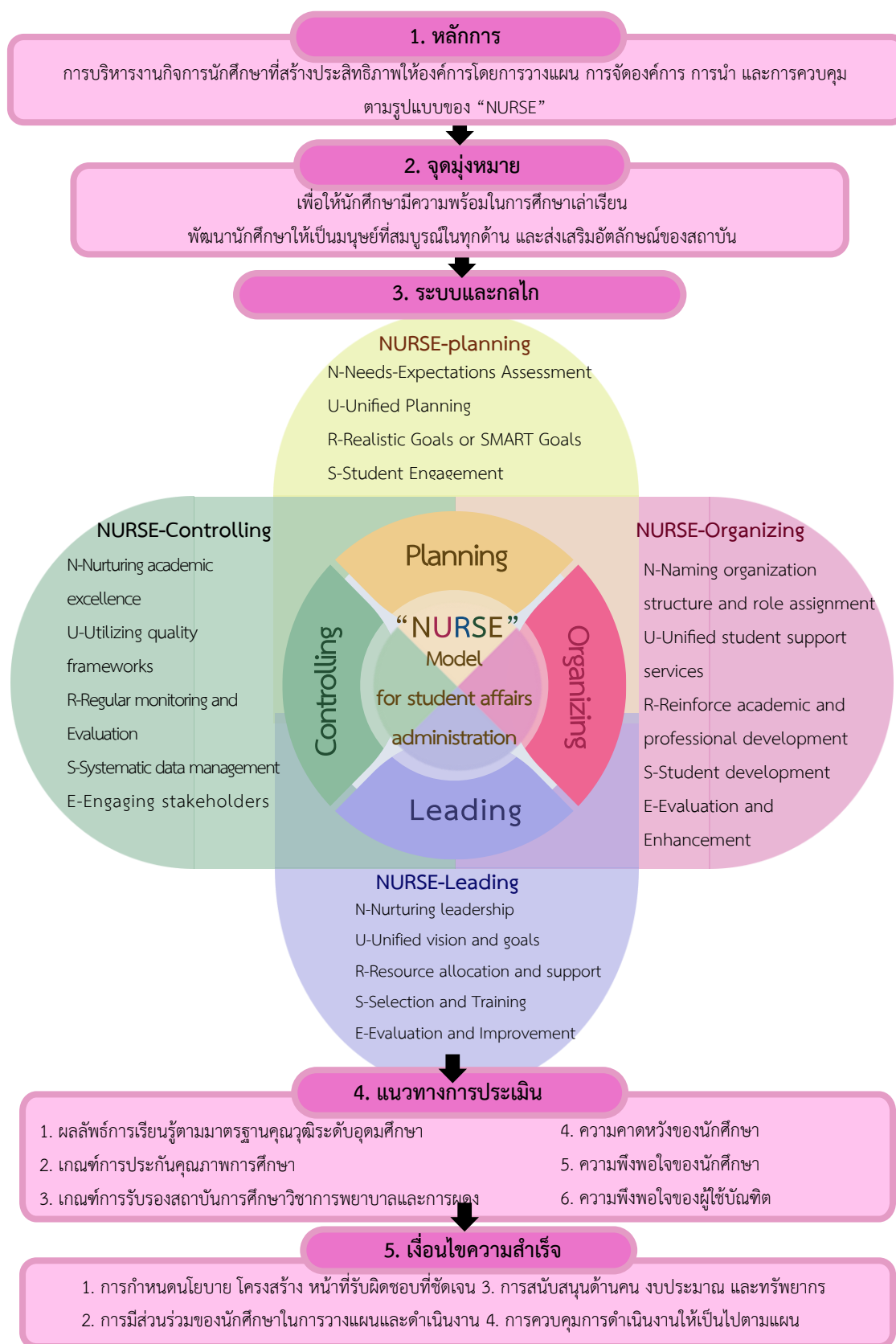
2. จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนพัฒนานักศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน และส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถาบัน

3. ระบบและกลไก ประกอบด้วย 1) การวางแผน (NURSE-planning) ประกอบด้วย การประเมินความต้องการจำเป็น ความคาดหวังที่ควรจะเป็น (N: Need-expectation Assessment) การวางแผนแบบบูรณาการ (U: Unified Planning) การตั้งเป้าหมายเป็นจริงหรือเป้าหมายแบบ SMART (R: Realistic Goals or SMART Goals) การมีส่วนร่วมของนักศึกษา (S: Student Engagement) การประเมินผลและปรับปรุง (E: Evaluation and Improvement) 2) การจัดองค์การ (NURSE-organizing) ประกอบด้วย การกำหนดโครงสร้างและการมอบหมายงาน (N: Naming Organizational Structure and Role Assignment) การจัดบริการและสวัสดิการทั่วไป (U: Unified Student Support Service) การจัดบริการส่งเสริมด้านวิชาการและวิชาชีพ (R: Reinforce Academic and Professional Development) งานพัฒนานักศึกษา (S: Student Development) การประเมินผลและปรับปรุง (E: Evaluation and Enhancement) 3) การนำ (NURSE-leading) ประกอบด้วย การส่งเสริมภาวะผู้นำ (N: Nurturing Leadership) การนำไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมาย (U: Unified Vision and Goals) การสนับสนุนและการจัดสรรทรัพยากร (R: Resource Allocation and Support) การคัดเลือกผู้นำและการอบรมบุคลากร (S: Selection and Training) การประเมินผลและปรับปรุง (E: Evaluation and Improvement) และ 4) การควบคุม (NURSE-controlling) ประกอบด้วย ความเป็นเลิศทางวิชาการ (N: Nurturing Academic Excellence) การใช้กรอบคุณภาพ (U: Utilizing Quality Frameworks) การติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ (R: Regular Monitoring and Evaluation) การจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ (S: Systematic Data Management) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (E: Engaging Stakeholders)

4. แนวทางการประเมิน ได้แก่ ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา เกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ความคาดหวังของนักศึกษา ความพึงพอใจของนักศึกษา ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

5. เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย โครงสร้าง หน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการวางแผนและดำเนินงาน การสนับสนุนด้านคน งบประมาณ และทรัพยากร และการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน

ได้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาล
สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า 1) สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่ควรจะเป็นในการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินการของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่เป็นไปตามแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพและผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีแนวปฏิบัติที่ดี พบว่า องค์ประกอบหลักในการบริหารงานกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การวางแผน การจัดการ การนำ และการควบคุม 2) รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย ระบบและกลไก แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จสะท้อนถึงความจำเป็นในการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลในปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพ ความคาดหวังของสังคม และพฤติกรรมของผู้เรียนยุคใหม่ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลฯ ประกอบด้วย เนื้อหา 5 บท ได้แก่ คำชี้แจง บทนำ หลักการ และเหตุผล เนื้อหา แนวทางการใช้รูปแบบ และอ้างอิง การจัดทำคู่มือจะช่วยให้ผู้ใช้เข้าใจถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพ โดยผลการตรวจสอบรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบ พบว่า โดยภาพรวมทุกรายการมีความถูกต้อง และความเหมาะสม และ 3) การประเมินรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลฯ ผู้บริหาร คณาจารย์ประจำ และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน เป็นแนวทางการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยมุ่งเน้นการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพผ่านองค์ประกอบสำคัญทั้งหลักการ จุดมุ่งหมาย ระบบและกลไก แนวทาง การประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จ ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและการควบคุมคุณภาพอย่างเป็นระบบ จึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้ 1) สถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบนสามารถนำรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบัน โดยกำหนดเป็นนโยบายและแนวปฏิบัติในการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยเฉพาะการวางแผนที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและการบูรณาการกิจกรรมเข้ากับการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานกิจการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามผลการนำรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาไปใช้ในสถาบันการศึกษาพยาบาล เพื่อศึกษาผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ และ 3) ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ควบคู่ไปกับทักษะวิชาชีพพยาบาล เพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาสำหรับการเป็นพยาบาลวิชาชีพในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2565). สัดส่วนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ต่อประชากร. เรียกใช้เมื่อ 2 มกราคม 2567 จาก https://ittdashboard.nso.go.th/preview.php?id_project=60
- โกวิทย์ แสนพงษ์ และวิเชียร รุ้ยนยง. (2561). รูปแบบการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่มีประสิทธิผลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 5(2), 137-151.
- ธีรสิทธิ์ ศรีขวัญแก้ว และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2567). แนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในความปรกติใหม่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 6(2), 1-13.
- ผดุงศักดิ์ ระภาณุสิทธิ์ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2566). แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น, 5(4), 39-56.
- มิตร ทองกาบ. (2558). รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ใน วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- รมย์รัมภา ญัฐธัญติรุจ. (2561). แนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. ใน วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สภาการพยาบาล. (2567ก). สถาบันการศึกษาที่ทำการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล ผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิสมัครสอบเพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ (สถาบันที่มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว). เรียกใช้เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2567 จาก [https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/1_1\(47\).pdf](https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/1_1(47).pdf)
- _____. (2567ข). สถาบันการศึกษาที่ทำการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล ผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิสมัครสอบเพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ (สถาบันที่ยังไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา). เรียกใช้เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2567 จาก [https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/1_2\(42\).pdf](https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/1_2(42).pdf)
- _____. (2567ค). โครงการจัดตั้งสถาบันการศึกษาที่ทำการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ผ่านการประเมินความพร้อมเพื่อการขอเปิดสถาบันการศึกษา (สถาบันที่ขอเปิดดำเนินการใหม่). เรียกใช้เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2567 จาก [https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/1_3\(46\).pdf](https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/1_3(46).pdf)
- สรวิศ เพชรภูมิภัทร และคณะ. (2565). การศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารกิจการนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 7(1), 109-122.
- สุจิตรา อร่ามพงษ์พันธ์. (2564). รูปแบบการบริหารกิจการนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ใน วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Bentrim, E. et al. (2023). Coordinating student affairs divisional assessment: A practical guide. (1st ed.). New York: Routledge.

- Cao, Z. & Siththada, T. (2024). The performance assessment for student affairs management under university student unions in Guangdong Province. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. Retrieved February 28, 2025, from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/272833>
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Daft, R. L. & Marcic, D. (2022). *Understanding management*. (12th ed.). Boston, MA: Cengage Learning.
- Drucker, P. F. (1967). *The effective executive*. (2nd ed.). London: Heinemann.
- Henning, G. W. & Roberts, D. M. (2023). *Student affairs assessment: Theory to practice*. (2nd ed.). London: Routledge.
- Ikpuri, E. O. (2023). Rethinking collaboration: Breaking silos between academic and student affairs to foster collegial culture. Retrieved November 20, 2024, from <https://www.proquest.com/openview/f617da8560c8cac3aa9f955767e689c9/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>
- Krejcie, R. V. & Morgan, E. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Levy, J. et al. (2018). Student affairs assessment and accreditation: History, expectations, and implications. *Journal of Student Affairs Inquiry Improvement and Impact*, 4(2018), 1-19.
- NASPA. (2022). *The compass report: Charting the future of student affairs*. National Association of Student Personnel Administrators: Student Affairs Administrators in Higher Education.
- Phonthanukitithaworn, C. et al. (2022). Managing educational service quality and loyalty of international students: A case of international colleges in Thailand. *Cogent Social Sciences*, 8(1), 2105929. doi: 10.1080/23311886.2022.2105929.
- Renfro, J. L. (2024). *Strategic planning for university colleges and departments: a step-by-step guide to developing, refining, and implementing effective strategy*. New York: Routledge.
- Runkai, Z. et al. (2020). Design of student affairs management platform based on college system. Retrieved November 20, 2024, from <https://ieeexplore.ieee.org/document/9201855>
- Vittonmetha, M. et al. (2019). Evaluation of the bachelor of nursing science program, faculty of nursing, Suan Dusit University, in academic year 2015 (Revised edition BE 2555). *Journal of Multidisciplinary in Social Sciences*, 15(1), 16-25.